

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2021 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Kulczewska-Garcia

Sędziowie: Agnieszka Śliwa

Beata Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 8 czerwca 2021 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku T. G.

przy udziałem Skarbu Państwa – Starosty P.

o wpis w dziale III niezgodności treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego w Pile

z dnia 26 maja 2020r.

KW nr (...)

Dz.Kw (...)

postanawia :

1. oddalić wniosek wnioskodawcy o zwolnienie od kosztów sądowych ,
2. oddalić apelację.

Agnieszka Śliwa Anna Kulczewska-Garcia Beata Woźniak

UZASADNIENIE

Wnioskiem złożonym w dniu 22 listopada 2019 r. wnioskodawca T. G. wniósł o wpisanie w dziale III księgi wieczystej nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w P., (...), ostrzeżenia o niezgodności treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym w postaci opisanej w załączonym odpisie pozwu o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym. Do wniosku nie załączono żadnych dokumentów.

Postanowieniem z dnia 18 marca 2020 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Pile na podstawie art. 626(9) k.p.c. oddalił wniosek, w związku z wystąpieniem przeszkody do jego uwzględnienia, polegającej na braku dołączenia stosownych dokumentów, mających stanowić podstawę żądanego wpisu, a kosztami postępowania obciążył wnioskodawcę w zakresie przez niego poniesionym.

Powyższe postanowienie zaskarżył w całości wnioskodawca skargą na orzeczenie referendarza sądowego, wnosząc o jego zmianę.

Postanowieniem z dnia 26 maja 2020 r. Sąd Rejonowy w Pile oddalił wniosek wnioskodawcy, dzieląc stanowisko referendarza.

Powyższe postanowienie zaskarżył w całości wnioskodawca, zarzucając Sądowi Rejonowemu :

- 1) Naruszenie art. 626(9) k.p.c. w zw. z art. 129 §4 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o wpis bez wcześniejszego wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia braków wniosku – usunięcia przeszkody do dokonania wpisu poprzez przedłożenie (dołączenie) oryginału dokumentu załączonego do wniosku,
- 2) Naruszenie przepisu art. 130 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż nie było konieczności wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia braków wniosku.

Mając na uwadze powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację uczestnik postępowania – Skarb Państwa – Starosta P. – wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy w pełni podziela pogląd wyrażony w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, w myśl którego niezłączenie do wniosku o wpis w księdze wieczystej dokumentu mającego stanowić podstawę wpisu nie stanowi braku formalnego wniosku, lecz przeszkodę do dokonania wpisu. Zarzuty apelacji zmierzając do zakwestionowania tego poglądu uznać należy za chybione.

Rozpatrując przedmiotową kwestię zauważyć należy, że w literaturze (por. Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, red. dr hab. Piotr Rylski, Rok 2021, Komentarz do art. 626(9) k.p.c., Nb 15, Legalis) głoszone są dwa przeciwstawne poglądy na temat skutków niedołączenia do wniosku o wpis dokumentu, który ma stanowić podstawę wpisu. Część autorów jest zdania, że uchybienie temu obowiązkowi (art. 626 § 3 KPC) prowadzi do oddalenia wniosku o wpis a limine (zob. J. Gudowski, w: T. Ereciński, Komentarz KPC, t. 4, 2016, s. 447; E. Gniewek, Komentarz KWU, 2017, s. 929 Nb 7; J. Zawadzka, w: J. Pisuliński, Komentarz KWU, 2014, s. 1310–1311). Inni twierdzą zaś, że niedołączenie do wniosku o wpis wymaganych dokumentów stanowi tylko brak formalny wniosku (por. K. Flaga-Gieruszyńska, w: A. Zieliński, Komentarz KPC, Legalis 2019, wyd. 10, art. 6262, Nb 9; H. Ciepła, w: H. Dolecki, T. Wiśniewski, Komentarz KPC, t. 3, 2013, s. 371; E. Gniewek, Komentarz KPC, Legalis 2018, wyd. 2, art. 6262, Nb 23; P. Pruś, w: M. Manowska, Komentarz KPC, t. 2, 2015, s. 264; A.J. Szereda, w: A. Marciniak, K. Piasecki, Komentarz KPC, Legalis 2020, wyd. 1, art. 6262, Nb 19). Sąd Okręgowy w składzie niniejszym przychylił się do tego pierwszego poglądu, który znajduje także potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (oprócz przywołanego przez Sąd Rejonowy postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2004 r., V CK 448/03, Legalis nr 67906, wskazać należy także na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2014 r., V CSK 573/13, Legalis nr 1163178). Jak wskazuje bowiem Sąd Najwyższy w tym ostatnim postanowieniu Z art. 626(9) KPC wynika, że przesłanką do oddalenia wniosku o wpis jest zarówno brak podstaw do jego dokonania, jak i istnienie ku temu przeszkód. Brak podstaw do dokonania wpisu ma miejsce wtedy, gdy dokumenty, z których wnioskodawca wywodzi żądanie dokonania konkretnego wpisu nie pozwalają na jego dokonanie ze względów merytorycznych, gdyż nie wynika z nich, żeby powstało czy istniało prawo, o wpis którego zabiega. Przeszkoda do dokonania wpisu istnieje natomiast wtedy, gdy nie może on nastąpić z uwagi na brak dostatecznych ku temu danych, które także powinny znajdować oparcie w dokumentach. W postanowieniu z 9 marca 2004 r., V CK 448/03, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że brak formalny wniosku o wpis, to jego brak jako pisma procesowego. Możliwość usuwania takiego braku na podstawie wezwania, przy odpowiednim (art. 13 § 2 KPC) zastosowaniu art. 130 KPC dopuszcza się także w postępowaniu wieczystoksięgowym. Nie takiego braku dotyczy jednak art. 626(9) KPC. Przeszkodę do dokonania wpisu w rozumieniu art. 626(9) KPC stanowi w szczególności brak

odpowiednich dokumentów (w okolicznościach sprawy rozpoznanej tym postanowieniem - wykazujących następstwo prawne po osobie wpisanej, art. 34 KWU). Sąd Najwyższy podkreślił, że w obowiązującym, zmienionym w stosunku do poprzedniego (uchylony art. 48 KWU), stanie prawnym nie istnieje podstawa do wzywania do usunięcia przeszkody do wpisu. Jednoznaczne brzmienie art. 626(9) KPC nakazuje w wypadku istnienia przeszkody do wpisu wprost oddalenie wniosku. Sąd Okręgowy w pełni podziela ten pogląd. Z uzasadnienia zacytowanego postanowienia Sądu Najwyższego wynika bowiem, że niedołączenie do wniosku o wpis w księdze wieczystej dokumentów stanowiących podstawę wpisu nie stanowi brak formalnego wniosku, lecz przeszkodę do dokonania wpisu. Rodzi to konsekwencje w postaci oddalenia wniosku o wpis a limine. Oznacza to zatem, że zarzuty naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów art. 626(9) k.p.c., art. 129 §4 k.p.c. oraz art. 130 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c. są niezasadne.

Nadmienić przy tym należy, że, jak słusznie zauważył referendarz orzekający w sprawie, nawet załączenie przez wnioskodawcę dokumentu w postaci pozwu o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym nie mogłoby skutkować wpisem ostrzeżenia o niezgodności treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym. Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece z dnia 6 lipca 1982 r. (Dz.U. Nr 19, poz. 147 ze zm.) podstawą wpisu takiego ostrzeżenia jest nieprawomocne orzeczenie sądu lub postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia, nie zaś jedynie pozew w takiej sprawie. Także zatem z tego powodu wniosek nie mógł być uwzględniony.

Wszystko to prowadzi do konkluzji, że apelacja wnioskodawcy jest bezzasadna i podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c., o czym Sąd Okręgowy orzekł w pkt. 2 postanowienia.

Wniosek wnioskodawcy o zwolnienie od kosztów sądowych został przez Sąd Okręgowy oddalony w pkt. 1 postanowienia, z uwagi na fakt, iż na poczet opłaty od apelacji (100 zł – art. 44 ust. 1 pkt. 5 u.k.s.c.) zaliczono opłatę od wniosku o uzasadnienie postanowienia w kwocie 100 zł, na podstawie art. 25b ust. 2 u.k.s.c. W tej sytuacji nie powstały koszty sądowe, co do których należałoby orzec o ewentualnym zwolnieniu wnioskodawcy od ich poniesienia. Skoro zaś opłata od apelacji została uiszczona, nie było przeszkód do rozpoznania apelacji.

Agnieszka Śliwa Anna Kulczewska-Garcia Beata Woźniak